

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacția și Administrația
PIAȚA LIBERTĂȚII BRAȘOV
Telefon 226
Abonament anual 200 lei
Pentru străinătate 500 lei
Anunțuri, reclame, după tarif

Fondată la 1838 de George Barițiu

Apăre în fie-care zi de lucru

D-l Ion Brătianu trece printr'o grea criză morală. La apogeul carierei sale politice — a ajuns, grație competenței sale, sub censura autocrată a ministrului său de Domenii.
D-l Al. Constantinescu-P. este radios!...

Manifestația politică dela Braşov

Cuvântările d-lor dr. Voicu Nițescu și Gh. Pop, rostite la adunarea de Duminică a Partidului Național Român.

D-l dr. Voicu Nițescu, care din însărcinarea Comitetului executiv a făcut organizarea Partidului național român în orașul și județul Braşov, primit cu aplauze puternice, rostește următoarea cuvântare:

Domnilor și Fraților,

Mărturisesc că mă simt adânc emoționat de primirea pe care mi-o faceți. Caldura și sinceritatea aplauzelor D-voastră sunt pentru noi, purtătorii de cuvânt și aspirațiilor și năzuibtelor D-voastră, cea mai grăitoare dovadă că lupta pe care o ducem astăzi este îndrumată pe calea cea bună, că ea are asentimentul D-voastră întreg și să răspunde unor adânci necesități ale poporului nostru.

Am impresia că prin aplauzele D-voastră doriți să subliniați propriile D-voastră convingeri și să accentuați hotărârea de a merge până la sfârșit pentru biruința celei mai sfinte cauze: a democrației curate, sincere și cinstitute, care trebuie să încoroneze și să întărească opera mare a Unirii noastre naționale.

Am impresia că întâmpinarea ce mi-o faceți este eoul sufletului D-voastră înșă, hotărât să se impună și să trăiască prin sine însuși și să înlăture cu puterea lui sfidătorul obstacol care-i stă astăzi în cale: guvernarea liberală.

Partidul național.

Domnilor și Fraților,

Partid încheiat în vârtejul luptelor, răscălit din năzuințele sfinte pentru libertate ale poporului nostru și alimentat de setea acestuia pentru biruința dreptății, Partidul național care a știut și a reușit să conducă născută aspirațiilor noastre printre valurile unui trecut din cele mai vijelioase până la limanul Albaluila, nu se teme nici de olină care ne tratează astăzi ca dușmani. Sorții lui de izbândă sunt mai siguri astăzi ca oricând. Răzimat pe miliioanele de cetățeni cari stau zid în jurul lui, el va triumfa în curând și pentru totdeauna.

Votul universal și reforma agrară.

Fraților,

Doi mari principii au călăuzit Partidul național în cursul deceniilor de când există: **Votul universal și Reforma agrară.** Una să cheme la viața publică pe toți membri maturi ai neamului nostru. Să înțeleagă și să încredințeze pământul și a celor care-l lucrează.

În marea adunare dela Albaluila și prin Marele Sfat Național, el și-a tradus în faptă și fără întârziere aceste două mari principii: A acordat poporului votul universal și i-a încredințat cu drept de proprietate veșnică pământul acestei țări. A dat dreptul de vot pentru ca deici înainte să stăpânească țara poporul însuși prin delegații săi. Și i-a dat pământul țării pentru că poporul a fost cel care ni l-a păstrat. În pulberea neagră a acestui pământ el își așezase în cursul vremurilor, cu o pecete nemuritoare, propriul său sânge, trupul și moaștele sale. Prin suferința lui, prin jertfa și conștiința lui s'a păstrat aci neamul care a proclamat marea Unire și din care Regele Ferdinand și-a făcut coroana cu care încins fruntea și s'a proclamat Domnul României-Mari.

Notăritarea dela Albaluila și legile votate de Marele Sfat Național erau me-

nite să fie piatră de bază pe care avea să se clădească edificiul noii țări.

Poporul era plin de încredere și în-suflețit de cele mai bune nădejdi.

Liberalii volesc puterea.

Avântul de sărbătoare și chinul de bucurie n'a ținut însă mult. Umbrele întunecate ale unui trecut de siluire se ridicau la suprafață și reclamasu din nou puterea care le scăpase o clipă din mână. Oligarhia, care n'are nimic comun cu sângele curat al poporului român, finanța coruptă și coruptoarea a unui partid care nu se mai potrivea cu vremurile cele noi, rămășițele unui regim de nelindurătoare vrăjmașie față de masele largi ale poporului nostru, secundate și ajutate de cohortele veșnic nesătute ale speculanților și ahtiașilor după îmbogățire și pricopseală — au pus din nou ghiera pe puterea țării. În numele patriotismului pe care-l flutura mereu pe buze, dar pe care-l profanează în fiecare clipă, acești credincioși păstrători ai moravurilor fanariote și bizantine au aruncat, printr'un interpus al lor, peste bord, guvernul Vaida într'un timp când acesta pregătea reformele agrare pentru țară și când șeful acelui slujea această Românie cu cei mai străluciți sorți de izbândă în străinătate.

Iar după ce Maurul — generalul Averescu — și-a făcut „datoria“, a fost concediat și el pentru că în scaunul puterii să se înfișă cei care l'au adus.

Ce-a urmat știți cu toții.

Cum au cinstit votul poporului.

D-l Vintilă Brătianu îmi spunea în 1915 că un guvern al României-Mari nu va putea refuza unui popor votul universal, pe care acela a îndrăznit să-l ceară regimului unguresc.

Acest vot și l'a luat poporul însuși. D-l Vintilă Brătianu fusese scăpat de o sarcină. El n'avea decât să cinstască celace poporul își cucerise cu forțele și prin voința sa proprie.

A fost așa? A cinstit guvernul liberal voința poporului? A respectat el votul universal?

D-voastră toți sunteți mărturie de felul cum acest guvern a făcut alegerile. Poporul nostru, cinstitor de legi și respectuos față de drepturile altora, a fost bălșocul în tot ce a avut el mai sfânt. Votul lui, dat din inima lui cea mai curată pentru cei mai buni reprezentanți ai săi, i-a fost confiscat fără rușine și trecut în urma tuturor necunoscuților sau a dușmanilor lui.

Această bălșocură, această îndrăzneală fărădelege, poporul nostru n'o va uita niciodată. Și nu vom înceta de a protesta mereu împotriva ei.

Nimic și nimeni nu va putea să spele sau să ușureze crima prin care s'au alăturat reprezentanții adevărați ai poporului pentru ca în scaunele parlamentului să fie instalați oameni ca: Petru Mihali, Teofil Dragoș și alți soți de-al lor.

Lovitură de Stat.

Legea electorală spune că toți cetățenii cari au implinit 21 de ani au drept de vot. Liberalii printr'o ordonanță au suprimat legea și astfel mii și sute de mii de cetățeni au fost excluși dela vot. Dela 1919 nu votează decât cei înscrisi în listele electorale din acelaș an. Cel mai bun fi al ne-

mului luptători și voluntari întorși la vetrele lor n'au dreptul să voteze în țara pentru care au luptat și pe care dorit-o. Ași visat d-v vreo-odată că un guvern românesc ar putea să coboare asupra României Mari atâtă rușine?!

Dar reforma agrară?

Fraților!

Atunci când s'a făcut marea dreptate și prin lege s'a recunoscut ca pământul să fie al celor care-l lucrează, ne gândeam că deacum poporul va fi pe veci stăpân al acestui pământ. Credeam cel mult că legile făcute în pripă vor mai fi îndreptate în folosul lucrătorilor de pământ, că o grijă deosebită se va pune pentru perfecționarea lucrării lui, pentru intensificarea producției, pentru valorizarea leală și dreaptă a produselor, pentru procurarea și înmulțirea mijloacelor de producție, pentru întărirea și largirea cooperăției...

Cumplită decepție. Guvernul oligarhiei a înțins mâna peste capetele noastre oligarhiei streine de aici și, astăzi, suntem toți mărturie cum celace cu o mână s'a dat, se ia cu cealaltă.

Protestarea și strigarea noastră nu poate ajuta nimic. Intervenția speculanților, a grofilor și baronilor, cărora le iobăgiau până eri, e mai tare decât toată dreptatea noastră.

Pădurile, din cari conform legii agrare trebuiau să se facă pădurile comunale pentru ca iobagul de altădată și văduva de războiu să aibă cu ce-și reface casa prăbușită ori cu ce-și clădi o colibă pentru a se adăposti în vreme de iarnă și pentru a-și încălzi copiii desbrăcați, — sunt tăiate pe capete. Grofii obțin permise de tăiere când vor și unde vor.

Loturile pentru locuințe.

Ordonanțe peste ordonanțe s'au dat în privința loturilor de case. Și din toate transpiră preocuparea pentru favoriți și tergiversarea cea mai revoltătoare.

Oamenii noștri sunt purtați pe toate drumurile, li-se cer fel de fel de forme și numai D-zeu sfântul știe când, cum, unde și la câți chilometri de oraș vor ajunge să aibă un lot de casă.

Întreg acest pământ e presărat cu oasele și udat cu lacrimile și sudorile înaltașilor acestui popor și iață că atâți din urmașii lor nu pot ajunge, din cauza unei guvernări vitrege, să-și așeze un sălaș pe întinsul României-Mari!

Funcționarii și statutul lor.

Domnilor și Fraților

În afară de cele două mari principii de viață pentru această țară, Partidul național român a ținut să-și precizeze punctul său de vedere, în hotărârea dela Albaluila și în programele sale, pentru toate chestiunile publice de stat. El a înțeles să acorde o mare atențiune și aceluia, cari sunt slujbașii acestei țări. Partidul național român înțelege, ca funcționarul să nu fie sclavul puterii de stat, ci elementul conștient și de consolidare al acesteia.

Noi socotim locul pe care-l ocupă funcționarul ca făcând parte din statul însuși, iar funcțiunea lui ne-am deprins s'o considerăm ca pe o delegațiune care poruește dela însăși suveranitatea statului. Funcționarul trebuie să se bucure, deci, de o desăvârșită autoritate și nu putem îngădui ca el să fie preschimbat

într'o păpușă sau într'un instrument de joc în mâinile politicianilor.

Și pentru a i asigura această autoritate și a-l pune și pe funcționar în rândul cetățenilor liberi, având propria și libera sa individualitate, Partidul național este pentru legiferarea unui statut drept și cinstit, în care să se precizeze în în mod leal drepturile și datorițele funcționarilor noștri.

Guvernul liberal s'a gândit să facă și el un statut pe seama funcționarilor. Dar acesta este un simplu ordin de serviciu, pe care s'a deprins să-l dea slujgii sale, e un statut polițienesc.

Fără a se știrbi ceva din autoritatea statului și a guvernelor sale, noi credem că în acest statut pot încăpea foarte bine principiile civilizate ca inamovibilitatea, înaintarea automată, compensația și respectarea meritului, dreptul la pretenția unei bune retribuții, senat disciplinare, contencios administrativ.

Lipsit de orice spirit autocrat, iubitor profund al maselor populare și cinstitor sincer al ideii democratice, Partidul național român nu poate decât să îmbrățișeze cu toată dragostea cauza funcționarilor tinzând la îndreptarea stării lor nenorocite de azi și la ridicarea lor la acea treaptă de bunăstare și independență pe care li-o dă însuși situația lor și slujba pe care o îndeplinesc.

Reforma administrativă.

Fraților

Una din cele mai mari și mai importante reforme de care s'a preocupat și se preocupă Partidul național român este reforma administrativă.

Guvernul liberal vrea s'o aducă în aceste zile în discuția clubului său din Dealul Metropolei.

Nu cunoaștem compoziția acestui proiect. Dar știm ce vrem noi. Liberalii ne spun că noi nu știm face politică și că n'avem experiență suficientă pentru conducerea treburilor publice. E adevărat, că noi nu știm să furăm voturi. Să ne facem parlamente la porunceală, să acaparăm „prin noi înșine“ toate averile țării, să cointereseăm statul la băncile noastre, să ridicăm secheștrile de pe averile inamicilor pentru a le acapara pe seama noastră, să naționalizăm subsolul pentru a ne scăpa de faliment instituțiile noastre financiare, să „echilibrăm“ bugetul cu impozite indirecte, să scumpim și viața, să tunăm împotriva colaborării capitalului străin și să deschidem în acelaș timp largi porțile țării pentru a lăsa să pătrundă valuri de parfum, mătăsurii, pudră și alte cosmetice pentru cocoanele și domnișorii cari se plimbă pe Calea Victoriei.

Noi avem numai niște simple și modesto soluții pentru diferite chestiuni, cari din întâmplare privesc însuși bunul mers al țării.

Ahtiași de putere, deținătorii moravurilor bizantine, vor să centralizeze totul, pentru ca a lor să fie stăpânirea a toate și peste toate.

Țări ca Franța, perfect unitară din punct de vedere național, încep să regrete centralismul administrativ și lumea politică de-acolo se gândește în mod serios la reînvierea regionalismului de odinioară sau la crearea unor noi regiuni.

Nu mai vorbim de Anglia, care are și azi un ministru al Scoției și care, pen-

ULTIMA ORA

Remaniere sau guvern de destindere politică Hotărîrea o impune ministrul de Domenii. D-l I. Brătianu se va supune ori va pleca.

București, 8 Mai. (Prin telefon). — Un interviu al ministrului Alex. Constantinescu, apărut aseară, este desmințit de ziarul „Presa”, care dă — după indicațiile unui amic al ministrului de Domenii — amănunte interesante asupra orizei de guvern.

„Criza n'a provocat-o d-l Văitoianu, care este prudent și ține prea mult la solidaritatea ministerială”.

Când a plecat d-l Constantinescu în streinătate, d-sa avea impresia că nici un nor nu va întuneca situația.

D. Constantinescu a fost informat acum, că d-l Mărzescu și amicii săi ar fi contra reformei administrative și că și d-l V. Brătianu este împotriva ei. Ministrul Domeniilor a spus că era hotărît să se depună reforma în Camera și toți miniștrii căzuseră de acord. Este altă chestiune dacă reforma trebuie trecută acum sau la toamnă.

Remaniere?

Amicii ministrului Domeniilor crede că o remaniere este tardivă, de-oarece ea nu va îmbunătăți situația Cabinetului.

Mai necesară este formarea unui guvern de destindere în luptele politice. În orice caz, d-l Brătianu nu va face nici un pas înainte de închiderea Parlamentului.

Se cere chiar închiderea în timp de 15 zile.

În Capitală, situația guvernului este prezintată ca dependentă de ministrul Domeniilor. Retragerea acestuia ar provoca demisiunea întregului guvern.

D-l Brătianu a ajuns, astfel, la dispoziția d-lui Constantinescu, care — deomdată — studiază situația.

Înainte chiar de-a vedea pe d-l Brătianu, ministrul Domeniilor a fost primit în audiență de Rege, ieri d. a.

Nici remanierea, nici altă formațiune ministerială nu se va face de d-l Brătianu, fără permisiunea d-lui Constantinescu.

Românii din America invită ca oaspele lor pe d-l Alex. Vaida-Voevod.

Ziarul „America” Nr. din 11 Aprilie a. c. publicând darea de seamă dela Adunarea generală extraordinară a Uniunii societăților române de ajutor și cultură, organizație inspirată de cele mai democratice și naționaliste sentimente, — spune că adunarea a decis ca „d-l Alexandru Vaida-Voevod, marele bărbat al României, să fie invitat ca oaspele Românilor din America.” Adunarea generală a luat deciziunea aceasta cu mare bucurie și cu unanimitate.

Maiatul tuturor școalelor române din Brașov

se va ține mâine Miercuri, (9 Mai) în Valea Cetății. Plecarea la erele 8 dimineața.

Sunt invitate să participe toate societățile și cât mai mult public românesc.

Beuturi și mâncări, atât calde cât și reci, va servi firma Aidica pe prețuri fixate ca și cele din oraș.

Ca de obicei, maiatul școalelor românești va fi prilej pentru o frumoasă manifestație națională.

Tot românul din Brașov și jur să nu lipsească.

SERBARILE DELA BĂSEȘTI

Peste 15.000 de oameni

aclamă cu entuziasm indescriptibil pe d-l
I. Maniu și fruntașii Partidului Național

— Reprezentanții guvernului asistă la o neglăcută manifestație ostilă lor. — Nepermitem adunarilor de prilej Poporului să-și spună cuvântul în timpul serbarilor naționale.

Un martor ocular ni scrie:

„Deasupra serbarilor dela Băsești a pluit până la sfârșit o atmosferă de demnitate și de înălțare sufletească, grație cumpătării ce-i impus Partidului Național. Intriganții liberali și averescani nu căntat zadarnic, să strice această atmosferă. Silințele lor, de a prezenta Ardealul ca al lor, și să exproprieze memoria lui George Pop de Băsești, au primit răspunsul cuvenit.

„Dealtfel nota serbarilor a fost nota zilei: armată și jandarmerie!”

Și fiindu-se, că d-l Iuliu Maniu, M. Cantacuzino C. Pop, Stelian Popescu părintele Maniu, Sever Dan, Victor Deleu și alți naționaliști sosesc încă de Sâmbătă la Ceul-Silvaniei, batalionul de infanterie din Zălau a sosit asemenea de Sâmbătă, în complectă ținută de campanie, la Ceu. A găsit, firește, luiște deplină, în târgușorul admirabil povozat cu steaguri tricolore în onoarea d-lui Maniu.

Cu astfel de prelude s'a început mica „ciocnire”.

Avertizați membrii guvernului au intrat aproape pe neobservate în Băsești. Ei au sosit Duminecă dimineața. Și gară nici o primire.

Când automobilul guvernului a intrat în Băsești, asemenea nici o primire, deși jandarmii dăduseră ordin, să se adune lumea într-o întâmpinarea miniștrilor. Nici măcar un singur strigăt de „trăiască!” măcar că Vintilă Brătianu agita pălăria și Moșoiu arunca bezele stăruitor... O tăcere ca în clipe de mari mâhniri.

D-l Maniu însoțit de prietenii noștri au sosit mai târziu. Liturghia se începuse. Cu toate acestea mii de oameni se adunaseră în capul satului, așteptând ceasuri întregi, să vină „ai noștri”. Steaguri, prapori, fanfare, coruri toate erau în capul satului. Măndrul țaran Pop de Băsești, în costum de călușer, a spus un cuvânt de bine a-și venit. A răspuns d-l Iuliu Maniu, și d-l Stelian Popescu. S'a format un cortegiu în frunte cu d-l Maniu, M. Cantacuzino și ceilalți luptători, și în strigăte neînclinate de bucurie au mers cu toții cale de un km. până la biserică. Ovațiile mai conțineau, nici după ce fruntașii partidului intraseră în biserică.

Guvernul răspunde cu o strategemă

bizantină. Schimbând ordinea discursurilor la mormânt, fixată de comitetul organizator, oratorii liberali s'au îmbulzit să fie ei cei dintâi. Asistența jignită a cerut să-l audă pe d-l Maniu, când vorbea Tripon, iar după ce Goga terminase, lumea striga: trăiască Iuliu Maniu!..

La plecarea membrilor guvernului (la ora 3) din Băsești s'au petrecut scene penibile pentru ei. Nici un cuvânt de bun rămas. Ba în mijlocul satului, automobilul cu miniștri a fost nevoit să se oprească în mulțime și miniștri nevoiți să asculte timp de peste cinci minute, cele mai însuflețite strigăte de „trăiască Iuliu Maniu! trăiască Partidul Național!” împetrite cu strigăte de „jos guvernul!”

O scenă cu totul caracteristică: Neoliberalul Gavril Tripon se întorcea dela serbări singur într-o trăsură. Invita preoșii, avocații și alți intelectuali, cari mergeau pe jos, să sue în trăsura lui. I s'au răspuns într'un glas: „din pure considerațiuni politice, imposibil!”

Astfel vor păși uzurpatorii puterii publice și protectorii corupției, desigur cu toate ocaziile, când vor încerca să pătrundă în Transilvania și Banat sub pretextul serbarilor comemorative și culturale, după ce adunări politice nu ndrăznesc să țină nicăiri în țară”

„ALBINA”, Inst. de credit și de econ. Sibiu.

Aducem la cunoștința D-lor acționari ai Institutului nostru, că am început preschimbarea titlurilor provizorii cu acțiuni definitive de Lei 500 — nominalul, adecă pentru 5 acții vechi, una nouă.

Depunerea titlurilor provizorii se poate face atât la Centrală, cât și la oricare din Sucursalele noastre.

Acei acționari, cari nu posed un număr de acțiuni divizibil cu 5, pot procura prin noi acțiunile necesare pentru complectare pe cursul de emisiune de Lei 180.—

9848 1—3

Direcțiunea.

Verandă de sticlă în condiție ireproșabilă cu mașinerie și aparatură de soare este de vânzare. Informații: Lunca Plăiașului 2, între orele 1—3 p. m. 8873 1—1

Comemorarea dela Băsești

Din toate părțile țării mii de oameni au luat parte la comemorarea marelui român George Pop de Băsești.

Din zori de zi veni poporul din toate comunele învecinate, apoi un batalion de vânători din Zălau cu orchestra în frunte. Flăcăi și fete în costume naționale până și dela Dragomirești din Maramureș. La ora 9 își fac apariția d-nii miniștri: Brătianu, Moșoiu, Cosma, Nistor, trecând pe străzi în mijlocul unei tăceri de ghiță. Liturghia începu în biserică, oficiată de P. S. S. dr. Iuliu Hossu în mijlocul unui numeros cler. Răspunsurile la sfânta slujbă le dă excelentul cor al studenților în teologie sub conducerea desioinică a profesorului Gheșe. După citirea evangheliei P. S. S. Episcopul într-o măiastră cuvântare face paralela între sfântul zilei, marele Mucenic Gheorghe, și Mucenicu Neamului, G. Pop de Băsești. Asistența a fost viu mișcată.

La mormânt.

După terminarea liturghiei se formază un lung cortegiu spre mormântul lui G. Pop de Băsești. Uralele nesfârșite cu care dragostea nețarmurită a poporului întâmpinase pe mult iubiiți lui reprezentanți: d-nii Iuliu Maniu, Mihail Cantacuzino, dr. St. C. Pop, dr. Valer Branisce, Părintele Maniu, dr. Victor Deleu, Sever Dan, dr. Silviu Dragomir, Stelian Popescu, senator dr. Macavei, senator Aciu, deputat Socol, dr. Zosim Chirtop, fost senator Pocol, avocat dr. G. Oșian, dr. Ionel Pop, dr. Bohățel, etc. începură din nou și se arată astfel încă un duios omagiu de către popor, amintirii neșterse a lui G. Pop de Băsești, fostul președinte al Partidului Național.

Aceste urale au contrastul cu tăcerea de mormânt ce a înăbușit sufletele la ominita sosire a miniștrilor liberali. Cortegiul format acum era atât de lung încât cei 43 preoși în odăjdii, caritorii cu praporii și copiii cu icoanele sosiseră de mult în cimitirul de pe dealuri, în timp ce restul cortegiului mai ieșea din biserică. Au fost peste 15 mil de oameni.

Cuvântul mitropolitului Blajului.

După un scurt parastas oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Blajului dr. Vasile Suciu, la care au dat răspunsurile acelaș admirabil cor teologic, I. P. S. S. rostește un scurt panegiric arătând că dacă nu a putut aduce cu ocaziunea morții omagiile cuvenite ilustruului defunct în numele neamului și al bisericii, vine să le aducă acum. Iavderezază modestia apostolică a marelui bărbat care nu a cerut să fie înmormântat în biserică parohială clădită de dânsul ci în cimitir alături de săteni. Evdențiază meritele lui merite naționale

bisericesti, punându-se el în frunte cu cuvântul și fapta la toate ocaziile. Astfel, în 1912 la cel dintâi mare meeting național din Alba-Iulia, unde românii unii au protestat împotriva episcopiei ungurești de Hajdudorogh, G. Pop de Băsești a avut un rol covârșitor, asemenea a avut partea sa de contribuție însemnată la crearea orfelinatului din Blaj în 1916, iar în 1917—18 când urgia maghiară amenința cu cotropirea toate școlile românești, el a donat suma necesară pentru salvarea școlilor române în acel an școlar, ferind Blajul de ingenușchire. Fapta cea mai frumoasă e testamentul său care donează întreaga avere mitropoliei din Blaj, pentru scopuri culturale, înființare de școli de agricultură model. A sfârșit, arătând că dragostea, dragostea cere și îndeamnă neamul la recunoștință pentru marile binefaceri, și invoacă umbra lui măreață să ocrotească și pe mai departe destinele române.

Onoruri postume.

În numele Familiei Regale, adresându-se onor. Familii, onor. guvern și d-lui Iuliu Maniu, d-l colonel Țănescu depune o coroană pe mormânt. Au mai depus coroane familia, Partidul Național, Adunarea deputaților, guvernul, școalele secundare din Șimleu, Reuniunea femeilor din Sălaj, băncile: Chlorea, Sătmăreana, Codreanu, ziarul „Universul” în numele presei, etc.

Discursul d-lui Vintilă Brătianu.

Numeste Adunarea dela Alba-Iulia „cheia de boltă” a edificiului nostru național, iar mormântul lui G. Pop de Băsești cel mai scump pământ alături de țărana soldatului necunoscut. Mărturiseste că de nu exista propovăduirea națională înfăptuită de ardelenii luminași, spiritele nu ar fi fost pregătite pentru opera idealului național, care altfel nu se poate imagina că s'ar fi putut realiza prin armată.

Cuvântarea d-lui ministru Cosma.

Face o scurtă paralelă între luptătorii din Banat în numele țării încercând să vorbească, și luptătorii ardeleni dr. I. Rațiu, V. Lucaciu, etc., spre a sublinia rolul covârșitor al lui G. Pop de Băsești după proclamarea activității parlamentare.

Cuvântarea d-lui T. Mihail.

În numele Senatului și în numele foștilor memorandiști (într-o generație) reamintește îndepărtatele zile de mare epică, când bărbaiții politici nu se căciuleau la guverne schimbându-și credințele politice, ci erau conduși nu de târguială ci de spiritul jertfei desinteresate.

Continuarea textului pe pagina 4-a

